

Pécsi Ítéltábla

Az ügy száma: Pf.V.20.048/2024/3.

A felperes:

felperes1 (cím1)

Az alperes:

alperes1 (cím2)

Az alperes képviselője:

Név kamarai jogtanácsos (cím2)

A fellebbezési kérelmet előterjesztő fél:

a felperes (36. sorszám alatt)

A per tárgya:

személyiségi jogok megsértésének megállapítása, sérelemdíj

Az elsőfokú bíróság:

Kaposvári Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma:

25.P.20.358/2023/35/II. sorszámú ítélet

Í t é l e t

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja, megállapítja, hogy az alperes megsértette a felperes egészséghez és személyes szabadsághoz fűződő személyiségi jogát azzal, hogy 2023. január 10-én 14:55 órától 2023. január 11-én 15.00 óráig szükségtelenül alkalmazott vele szemben szabálysértési őrizetet.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 1.000.000 (egymillió) forintot.

Ezt meghaladóan a keresetet elutasítja.

Mellőzi a felperes elsőfokú perköltségben marasztalását.

Megállapítja, hogy a felperes 96.000 (kilencvenhatezer) forint lerótt elsőfokú eljárási illeték visszatérítésére jogosult.

Megállapítja, hogy az elsőfokú és fellebbezési eljárási illeték állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

- [1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperest 2023. január 10. napján 14 óra 55 perckor rendőri intézkedés alá vonták, amikor az édesanyja, Név1 tulajdonát képező rendszám1 frsz-ú gépkocsi típusú személygépkocsival helység1 irányából helység2 irányába közlekedett. A rendőri intézkedés során megállapították, hogy a felperes érvényes vezetői engedéllyel nem rendelkezett, az országos nyilvántartási és körözési rendszerben járművezetéstől eltiltás hatálya alatt áll a határozat számahat. ügyszám alapján, továbbá a szám1 sorozatszámú vezetői engedélye körözés alatt állt a szám2 hivatkozási számon, mivel a felperes annak elvesztését jelentette be.
- [2] Az intézkedő rendőrök a felperes előállították és ellene a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs.tv.) 175. § (1) bekezdésébe ütköző (engedély nélküli vezetés) szabálysértés elkövetése miatt feljelentést tettek. Ezt követően a felperest beszállították a Rendőrkapitányság, ahol a felperes meghallgatásáról 14010-136/9-szám4Szabs. számon jegyzőkönyv készült. Az eljárás során a szám3Szabs. ügyszámú határozattal elrendelték a felperes őrizetbevételét, mivel elzárással büntethető szabálysértést követett el és az elkövetés körülményei, az elkövetett cselekmény tárgyi súlya ezt indokolták. A felperes a határozat kihirdetésekor az őrizetbevétel ellen fellebbezéssel nem élt, „Az őrizetbevételnek kizáró oka nincs.” megállapítással egyetértett.
- [3] A felperest 2023. január 10. napján 21 óra 06 perckor a fogdába szállítás előtt Név2 az cím3 szám alatti ügyeleten megvizsgálta és megállapította, hogy fogdába helyezhető.
- [4] A felperes szabálysértési tárgyalására 2023. január 11. napján 15 órától került sor. A felperest a Járásbíróság 65.000,- Ft pénzbírással és 3 hónap közúti járművezetéstől eltiltással sújtotta. A szabálysértési tárgyalást követően a felperes őrizetbevételét megszüntették és a felperes otthonába távozhatott.
- [5] A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság állapítsa meg, hogy az alperes megsértette a testi épséghez és egészséghez, valamint a személyes szabadsághoz való jogát, és kötelezze az alperest 1.000.000,- Ft sérelemdíj és annak 2023. január 10. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű kamata, valamint perköltség megfizetésére.
- [6] Keresete jogalapjaként az Alaptörvény IV. és XX. cikkére, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:42 § (1) és (2) bekezdésére, a Ptk. 2:43 § a) és b) pontjára, a Ptk. 2:51 § (1) bekezdés a) és c) pontjára, valamint a Ptk. 6:548 § (1) bekezdésére hivatkozott.
- [7] Tényként azt adta elő, hogy a Rendőrkapitányság beszállítása során a rendőr azt közölte vele, hogy ez az eljárás rendje, ott meghallgatják és onnan mehet haza. Este 20:00 óra körül hallgatták meg először, addig sem enni, sem inni, sem gyógyszer bevenni nem tudott. Ügyvédet rendeltek ugyan ki, de nem tudott vele beszélni. Ezt követően az eljáró rendőr közölte, hogy a felettese szabálysértési őrizetet rendelt el vele szemben, ezért megbilincseltek és elvitték az ügyeletes orvoshoz. Az orvosi vizsgálaton mondta, hogy fogyatékos és súlyos pszichés betegsége is van, ennek ellenére az orvos csak a külsérelmi nyomokat nézte meg rajta, és annak hiányában fogdába vitték. Éjjel 23:00 óra körül került a fogdába, ekkor már jelentkeztek rajta a pánikroham jelei. Ekkor Dormicumot és a táskájából Frontint kapott. Másnap 15:45 óráig tartották bent. Többször szolt, hogy súlyos pánik rohamokkal küzd, nem bír kisebb zárt helyiségben lenni, balesete miatt fogyatékkal él, amely miatt erős gerincfájdalmak vannak. Az eljárás alatt semmilyen ellenszerülést nem tanúsított, elmondta, hogy a rendőrségtől alig 50 méterre lakik, a bíróság előtt megjelenik, így nem kellett volna ellene semmilyen kényszerintézkedést alkalmazni. Ennek ellenére fogdába zárták, elrendelték a szabálysértési őrizetét, aminek következtében éjjel már súlyos pánikrohamot kapott a

bezártság miatt, amire tekintettel orvost kellett hozzá hívni. A bezártság olyan mértékben megviselte, hogy állapotában visszaesés következett be, betegsége súlyosabbá vált.

- [8] Jogi érvelése szerint a Szabs.tv. 73. § (1) és (1c) bekezdése alapján a szabálysértési őrizetbevétel mérlegelés kérdése, annak kötelező jellegét semmi nem írja elő. Ennek alátámasztására hivatkozott a Kúria Pfv.20.837/2021/5. számú végzésben foglaltakra.
- [9] A Szabs. tv. 10.§ a) pontja szerinti kizárási ok felhívása mellett előadta, hogy már az orvosi vizsgálata előtt közölte a rendőrséggel, hogy egy baleset következményeként fogyatékkal él, a 2013. évi LXII törvény (a) pontja alapján fogyatékos támogatásban részesül, másrészt súlyos pánikbetegsége és depressziója van, amely miatt folyamatos orvosi kezelés alatt áll. Kérte ezért, hogy ne zárják be kis zárt helyre, mert attól pánikrohamot kap, inkább vigyék kórházba, ha mindenáron őrizetbe akarják venni. Ennek ellenére őrizetbe vették, amely alatt több pánikrohama is volt, orvost is kellett hívni. Állapota az őrizet után sem javult, hanem visszaesett emiatt ismételt pszichiátriára kellett mennie.
- [10] Hivatkozott a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (Rtv.)15.§-ára is, és kifejtette, hogy a rendőrség minden további nélkül kiszabhatott volna bírságot is, semmi szükség nem volt az őrizetbe vételére. Előadta, hogy az őt ért hátrány a Ptk.6:548.§-ban foglalt módon nem volt elhárítható.
- [11] Állította, hogy az alperes vele szemben egy korábbi per miatt elfogult, feltehető, hogy ez az elfogultság jelen eljárásában is szerepet játszott.
- [12] Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását kérte.
- [13] Előadta, hogy az A/3. számon csatolt rendőri jelentés szerint a felperes a rendőri intézkedés során úgy nyilatkozott, hogy nem tudta, hogy a nála lévő jogosítvány nem érvényes, illetőleg arról sem tudott, hogy miért szerepel a nyilvántartó adataiban a száml számú vezetői engedélyhez tartozó adatok között, hogy az ügyfél nyilatkozata alapján vezetői engedélye elveszett. A felperes elmondta, hogy adott le olyan nyilatkozatot, hogy vezetői engedélye elveszett, de azt nem tudta megmondani, hogy milyen számú okmánya. A felperes nem tudta, hogyan lehetett nála olyan okmány, amely a nyilvántartásban elveszetteként szerepel.
- [14] Hivatkozott arra, hogy a 2023. január 10. napján kelt parancsnoki vélemény és kivizsgálás szerint a rendőri intézkedés az igazoltatás, a személyi szabadságában korlátozott személy átvizsgálása és a szabálysértést elkövető személy előállítása jogszerű és szakszerű, valamint a Rtv.15.§ (1) és (2) bekezdésében foglaltaknak megfelelően arányos volt. A felperes aláírásával ellátott nyilatkozata szerint a jogorvoslati jogairól szóló tájékoztatást megkapta, a vele szemben alkalmazott személyi szabadságot korlátozó intézkedés alkalmazásával kapcsolatban panasszal nem élt, az előállítás okáról és várható tartamáról a Rtv.33.§ (4) bekezdés szerinti tájékoztatást, igazolást átvette, élelmezést nem kért, nyilatkozott, hogy betegségben nem szenved.
- [15] Hangsúlyozta, hogy az alperes a Szabs. tv. 71. § (4) bekezdése alapján nyilatkoztatta a felperest meghallgatása során azokról a személyi körülményeiről, amelyek az alkalmazandó joghátrány megállapítása szempontjából jelentősek lehetnek és felhívta a figyelmét arra, hogy e körülményeket a szabálysértési hatóság csak akkor veszi figyelembe a joghátrány megállapításánál, ha ezekről tudomása van. A felperes a szabálysértés elkövetését elismerte, az őrizetbevétel ellen fellebbezéssel nem élt és egyetértett a határozaton szereplő azzal a megállapítással, hogy „Az őrizetbevételnek kizáró oka nincs.”. A felperes sem a meghallgatása során, sem az őrizetbevétel előtt nem hivatkozott arra, hogy fogyatékkal élő személy, illetőleg nem kérte azt sem, hogy ne zárják be a pánikbetegsége miatt. Amennyiben ilyen elhangzott volna a részéről, úgy azt az iratanyagban rögzítik, majd az orvos kivizsgálta volna.

- [16] Az elkövetett szabálysértés súlyát és az őrizetbe vétel megalapozottságát az alperes álláspontja szerint az is bizonyítja, hogy a bíróság nem csak pénzbírsággal, hanem közúti járművezetéstől eltiltással is sújtotta a felperest a 25.Sze.120/2023/2/II. számú határozatában. Erre tekintettel alaptalan a Rtv.15.§ (1) bekezdésében foglalt arányosság követelményének megsértésére hivatkozás. Kizárólag helyszíni bírság kiszabása a felperes szabálysértési előéletének figyelembevételével nem jelentett volna kellő visszatartó erőt.
- [17] Utalt arra, hogy 2023. január 10. napján 21:06 órakor a fogdába szállítás előtt Név2 ügyeletes orvos megvizsgálta a felperest és megállapította, hogy fogdába helyezhető. A felperesnek azt az állítását, hogy az orvosnak jelezte, hogy fogyatékos, a becsatolt orvosi dokumentáció cáfolja, abban csak a pánikbetegség szerepel. A felperes 2023. január 11. napján kérte édesanyja értesítését gyógyszerei és ügyvéd miatt. Rögzítette, hogy folyamatosan pánikrohama volt, kórházi kezelését kérte. A kérelem alapján intézkedtek a hozzátartozó értesítéséről, valamint Név3 orvos vizsgálta a felperest, vérnyomáscsökkentőt írt fel, napi háromszori vérnyomás kontrollt írt elő és rögzítette a felperes panaszait.
- [18] Előadta, hogy a Szabs.tv. 10.§ a) pontjában írt kizárási okokra a felperes az eljárás alatt nem hivatkozott, azt, hogy a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény (Fot.) 4.§ a) pontjában meghatározott fogyatékos személynek minősülne – a felperes meg sem kísérelte bizonyítani. Ugyancsak nem hivatkozott gerincbántalmaira, ellenkező esetben ezt rögzítették volna a befogadást megelőző orvosi vizsgálaton. A keresetlevélben hivatkozott rokkantságot igazoló iratok álláspontja szerint nem alkalmasak a fentiek szerint meghatározott fogyatékos alátámasztására, azok alapja ugyanis a 335/2009. (XII.29.) Korm. rendelet által meghatározott, nem pedig a Szabs tv. által hivatkozott Fot. szerinti fogyatékos személy kategória.
- [19] Az alperes elfogultságára vonatkozó felperesi hivatkozást alaptalannak tartotta.
- [20] Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével a keresetet elutasította és kötelezte a felperes, hogy fizessen meg az alperesnek 80.000 forint elsőfokú perköltséget.
- [21] Ítélete indokolásában az Alaptörvény IV. és XX. Cikkének, a Ptk. 2:42 § (1) és (2) bekezdéseinek, a Ptk. 2:43 § (2) bekezdésének, a Ptk. 2:51 § (1) bekezdés a) b) és c) pontjának, a Ptk. 2:52. § (1) bekezdésének, valamint a Ptk. 6:548 § (1) bekezdésének, továbbá a Szabs tv. 71.§ (4) bekezdésének, a Szabs tv. 73.§ (1) bekezdésének felhívása mellett megállapította, hogy a felperessel szemben az alperes által alkalmazott eljárás jogszerű volt.
- [22] Rögzítette, hogy a felperes többszöri figyelmeztetés ellenére nem nyilatkozott egészségi állapotára, amely befolyással lehetett volna a vele szemben kiszabható intézkedésekre, így azt az alperes figyelembe venni nem tudta, ezért a felperes személyiségi jogait az alperes nem sértette meg. Részleteiben a következőkre utalt:
- [23] - A felperes által aláírt nyilatkozat szerint a jogorvoslati jogairól szóló tájékoztatást megkapta, a vele szemben alkalmazott személyi szabadságot korlátozó intézkedéssel, kényszerítő eszköz alkalmazásával kapcsolatban panasszal nem él, az előállítás okáról, annak várható időtartamáról a tájékoztatást, igazolást átvette, élelmezést nem kért, továbbá nyilatkozott, hogy betegségben nem szenved, sérülése a rendőri intézkedés során nem keletkezett, orvosi ellátásban nem részesült.
- [24] - A felperes meghallgatásáról felvett jegyzőkönyv szerint a hatóság részéről eljáró személy tájékoztatta a felperest arról, hogy lehetősége van nyilatkozni azokról a személyi körülményeiről, amelyek az alkalmazandó joghátrány megállapítása szempontjából jelentősek lehetnek. A felperes figyelmét felhívták arra is, hogy e körülményeket a szabálysértési hatóság csak akkor veszi figyelembe a joghátrány megállapításánál, ha ezekről tudomása van. A jegyzőkönyvben a felperes úgy nyilatkozott, hogy a tájékoztatást és a figyelmeztetést

megértette, de a figyelmeztetés ellenére az egészségi állapotára vonatkozó nyilatkozatot nem tett, ugyanakkor a személyi körülményei körében rögzített adatokat aláírásával ellátta.

- [25] - Az őrizetbevétel elrendeléséről szóló szám3 Szabs. számú határozatot a felperes részére 2023. január 10. napján 19 óra 52 perckor kihirdették, azon szerepelt az a megjegyzés, hogy az őrizetbevételnek kizáró oka nincs. A felperes a határozatot aláírta, nyilatkozott továbbá arról is, hogy az őrizetbevétel ellen nem kíván fellebbezni.
- [26] - A felperesnek a fogdára befogadását megelőző orvosi vizsgálta során rögzítették, hogy a felperes pszichés betegségben, pánikbetegségben szenved, gyógyszereit is feltüntették. A felperes az orvosi vizsgálat során nem tett olyan nyilatkozatot, hogy pánikbetegségére tekintettel nem tud kis zárt helyiségben megmaradni. A felperes 2023. január 11. napján jelezte először, hogy pánikbetegség, depresszió, klausztrofóbia, szorongás miatt 20 éve kezelt beteg, a fogva tartása miatt pánikrohma és halálfélelme van, illetve kéri édesanyja értesítését a gyógyszerei miatt. A bejelentést követően Név3 alapellátó orvos vizsgálta meg a felperest, aki tanúvallomásában elmondta, hogy a felperes ekkor közölte, hogy rendszeresen gyógyszereket szed, ezért értesítette az ügy előadóját, hogy a családtagoktól kérje a felperes gyógyszereit. A felperes a vizsgálata során nyugodtan viselkedett, nem mutatta a pánikbetegség látható tüneteit, amelyek a felperes kórházba szállítását indokolták volna.
- [27] - Az őrizetbevétel megszüntetését követően a felperes nem jelentkezett rögtön a kezelőorvosánál, bár kezelőorvosa tanúvallomása szerint a felperes őrizetbe vétele és fogdán elhelyezése egészségi állapotát befolyásolta.
- [28] Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben kérte, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet változtassa meg, a keresetének adjon helyt, és kötelezze az alperest perköltség megfizetésére. Megsértett jogszabályként jelölte meg a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 346.§ (5) bekezdését, az 1998. évi XXVI. törvény 4.§. a/ bekezdését és a 23.§ (1) § e.) pontját, valamint a 2012. évi II. törvény 10. §-át.
- [29] Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság nem indokolta meg, hogy az általa becsatolt bizonyítékokat miért nem vette figyelembe, a keresetemben leírtak ellenére a fogyatékoságát miért nem vizsgálta, illetve az általa ezügyben kért bizonyítást miért nem folytatta le.
- [30] Hivatkozott arra, hogy kérte az elsőfokú bíróságot a Járásbíróság ügyszám1 számú ítéletének beszerzésére, ami egy súlyos közlekedési baleset után a fogyatékoságát megállapította. Előadta, hogy a baleset következtében az egyik lába több, mint 3 cm-el rövidebb, mint a másik, emiatt sántít, ez pedig a kor előre haladtával gerincproblémákat, és hátfájást is eredményez, hosszasan sem menni, sem állni nem tud. Emiatt a Magyar Államkincstár az ítélet alapján részére fogyatékosági támogatást fizet. Becsatolta a Kormányhivatal határozatát, amely a járadék további folyósítását írja elő, egyben kérte az elsőfokú bíróságot, hogy az állapota felülvizsgálatáról szóló szám5 sz. Kormányhivatali határozatot szerezze be. Sérelmezte, hogy az elsőfokú ítélet nem tartalmazza, hogy erre miért nem került sor, illetve arra sem tér ki, hogy a fogyatékoságát – ami szabad szemmel látható - miért nem értékelte.
- [31] Álláspontja szerint az elsőfokú ítélet ellentétes a Kúria Pfv.20.837/2021/5 számú végzésével. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem indokolta, hogy ezt miért nem vette figyelembe.
- [32] Hangsúlyozta, hogy a 2012. évi II. tv. 10.§ (1) bekezdése egyértelműen rendelkezik a fogyatékos személyek tekintetében, nem releváns, hogy a rendőrök, vagy a rendőrorvos hogyan értékeli a pánikbetegséget, önmagában a fogyatékoság is akadály a szabálysértési őrizetnek. Előadta, hogy az eljárás alatt sokkos állapotban volt nem jutott eszébe minden mentő körülmény, arra rendőrnek kellett volna a rokkantságára rákérdeznie.
- [33] Hivatkozott az elsőfokú ítélet ellentmondásos megállapításaira, kiemelte, hogy Név2 tanú arról is nyilatkozott, hogy az iratokon szerepel a pszichés betegség. Megjegyezte, hogy 2017-

ben a Rendőrkapitányság1 ellen ügyszám számon folyt személyiségi jogi perben két rendőr is arról nyilatkozott, hogy a rendőrségen őt mint közismert skizofrén beteget tartják nyilván, tehát a rendőrségen tudtak a pszichés betegségéről.

- [34] Kifejtette, hogy a rendőrségi eljárás során kizárólag az egészségről és a betegségről nyilatkoztattak, állapotáról nem. Rámutatott, hogy a fogyatékoság hosszan tartó fizikai, értelmi, pszichoszociális vagy érzékszervi károsodás, amely nem betegség, hanem állapot az 1998. évi XXVI. tv. 4.§. a./ pontja és 23.§ (1) bek. e/ pontja szerint.
- [35] Hivatkozott arra is, hogy a meghallgatott rendőrtanú elmondása szerint a szabálysértési őrizetbe helyezést nem intézkedésként használták, hanem szankcióként, visszatartó erőként (23. sz. jkv. 20. oldal.), erre pedig a 2012. évi II. tv. nem ad lehetőséget.
- [36] Az alperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.
- [37] A fellebbezés a per fő tárgya tekintetében megalapozott.
- [38] A másodfokú bíróság, a felülbírálati jogkörét a Pp. 370. § (1) bekezdése értelmében – a (2), (4) bekezdésben foglalt eltéréssel – az erre irányuló fellebbezési kérelemre, csatlakozó fellebbezésre, ellenkérelemre – azok korlátai között gyakorolhatja. Ilyen korlátnak minősülnek a Pp. 371. § (1) bekezdés a)-d) pontjában megjelölt tartalmi követelmények körében előadottak. A Pp. 371. § (1) bekezdés b) pontja értelmében a fellebbezésben fel kell tüntetni határozott kérelmet arra, hogy az elsőfokú ítélet kifogásolt rendelkezését vagy részét a másodfokú bíróság mennyiben és milyen okból változtassa meg, vagy helyezze hatályon kívül, a d) pont szerint pedig meg kell jelölni azt az anyagi, illetve eljárási jogszabálysértést, amelyre a fellebbező a fellebbezését alapítja, kivéve, ha a felülbírálati jogkör gyakorlásának nem feltétele a jogszabálysértés. A másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét az alperes által megjelölt körben gyakorolta, az ebben a körben megjelölt jogszabálysértéseket és a jogszabálysértés alperes által megjelölt indokait vizsgálta.
- [39] Az alperes fellebbezésében a Pp. 346.§ (5) bekezdésének, az 1998. évi XXVI. törvény 4.§. a/ és a 23.§ (1) e./ pontjának, valamint a 2012. évi II. törvény 10. §-ának megsértésére, továbbá arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság döntése ellentétes a Kúria Pfv.20.837/2021/5. számú végzésével.
- [40] A Pp. 346.§ (5) bekezdése szerint a jogi indokolás tartalmazza az ítélet alapjául szolgáló jogszabályokat és szükség esetén azok értelmezését, a megállapított tényekre vonatkozó bizonyítékokat azokkal a körülményekkel együtt, amelyeket a bíróság a bizonyítékok mérlegelésénél irányadónak vett, a tények megállapításának egyéb körülményeit, továbbá azokat az okokat, amelyek miatt a bíróság valamely tényállítást nem talált bizonyítottnak, vagy amelyek miatt a felajánlott bizonyítást mellőzte. A jogi indokolás tartalmazza azokat az okokat is, amelyek miatt a bíróság jogkérdésben eltért a Kúriának a Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozatától (a továbbiakban: a Kúria közzétett határozata), vagy az arra irányuló indítványt elutasította.
- [41] Az elsőfokú bíróság a döntése alapjául szolgáló jogszabályok tartalmát ítélete indokolásában részletesen ismertette.
- [42] Rögzítette, hogy a peranyag részét képező rendőrségi dokumentumok alapján állapította meg, hogy a Szabs. tv. 71.§ (4) bekezdésének megfelelően a felperest a rendőrségi eljárás során nyilatkoztatták azokról a személyi körülményeiről, amelyek az alkalmazandó joghátrány megállapítása szempontjából jelentősek lehetnek és felhívták a figyelmét, hogy e körülményeket a szabálysértési hatóság csak akkor veszi figyelembe a joghátrány megállapításánál, ha ezekről tudomása van. (A/7)
- [43] A 2012. évi II. törvény 10. §-a szerint nincs helye szabálysértési őrizetnek és szabálysértési elzárásnak, ha az eljárás alá vont személy

- a) a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló törvényben meghatározott fogyatékos személy, illetve napi rendszeres, életfenntartó vagy fekvőbeteg-ellátásban részesül,
- b) a várandósság tizenkettedik hetét elérő nő,
- c) tizennegyedik életévét be nem töltött gyermekét egyedül nevelő szülő, gyám,
- d) fogyatékos, vagy folyamatos ápolást, felügyeletet, gondozást igénylő hozzátartozójáról egyedül gondoskodik.

- [44] A felperes a meghallgatása során úgy nyilatkozott, hogy a tájékoztatást és a figyelmeztetést megértette, személyi körülményei körében a szabálysértési őrizetet kizáró, a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló törvényben meghatározott fogyatékoságáról, illetve napi rendszeres, életfenntartó vagy fekvőbeteg-ellátásban részesüléséről nem nyilatkozott (A/7).
- [45] A felperes fogdába kísérését megelőző orvosi vizsgálata során (A/5) valóban jelezte a felperes, hogy pánikbetegsége van, amelyre rendszeresen gyógyszert szed, fogyatékoságáról azonban ekkor sem tett említést. Miután a pánik betegség napi rendszeres, életfenntartó vagy fekvőbeteg-ellátást nem igényel, önmagában a szabálysértési őrizet elrendelésének nem kizáró oka. Az őrizetbevételt követően jelentkező pánikroham jelzését követően az alperes a felpereshez orvost hívott, aki megállapította, hogy a felperes nem volt olyan állapotban, ami sürgősségi ambulanciára szállítását indokolta volna, a felperest állapotának megfelelő gyógyszerek fogdára bevitele érdekében pedig az eljáró rendőr a felperes hozzátartozójával felvette a kapcsolatot (23. jkv.20-21. o.).
- [46] A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény 4. § a) pontja szerint e törvény alkalmazásában fogyatékos személy: az a személy, aki tartósan vagy véglegesen olyan érzékszervi, kommunikációs, fizikai, értelmi, pszichoszociális károsodással – illetve ezek bármilyen halmozódásával – él, amely a környezeti, társadalmi és egyéb jelentős akadályokkal kölcsönhatásban a hatékony és másokkal egyenlő társadalmi részvételét korlátozza vagy gátolja.
- [47] Fellebbezésében a felperes maga sem állította, hogy az alkalmazandó joghátrány (szabálysértési őrizet) szempontjából jelentős körülményként meghallgatása során fogyatékoságára hivatkozott volna, illet az elsőfokú eljárásban csatolt dokumentumok sem igazoltak. Azzal érvelt, hogy az szemmel látható volt, az orvosi nyilvántartásban is szerepel, illetve, hogy rokkantsárára az eljáró rendőrnek kellett volna rákérdeznie.
- [48] A Szabs.tv. 71.§ (4) bekezdése alapján az eljárás alá vont személynek az alkalmazandó joghátrány megállapítása szempontjából jelentős egészségi állapotát a szabálysértési hatóság, bíróság csak akkor veszi figyelembe a joghátrány megállapításánál, ha ezekről tudomása van.
- [49] Azt, hogy az eljáró rendőri szervnek tudomása volt a felperes szabálysértési őrizetet kizáró, a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló törvényben meghatározott fogyatékoságáról, a perben releváns, keresetét megalapozó tényként a felperesnek kellett állítania és bizonyítania. Ilyen fogyatékoságára a rendőrségi eljárás során maga a felperes nem hivatkozott, azt a meghallgatása során az eljáró rendőr hivatalból nem rögzítette, illetve a fogdára befogadása előtt eljáró ügyeletes orvos sem észlelte és rögzítette, a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján e tény a perben nem bizonyított.
- [50] Az a fellebbezési hivatkozás, hogy az ilyen fogyatékosága őrizetbevétele alkalmával szemmel látható volt, a perben rendelkezésre álló adatok alapján nem állapítható meg. 12/3. sorszámú válasziratában a felperes maga is azt adta elő, hogy egy baleset következtében egyik lába 3 cm-rel rövidebb lett a másiknál, ami szemmel látható, ha nincs rajta ortopéd lábbeli.

Semmilyen bizonyíték nem áll a perben rendelkezésre, hogy adott helyzetben a felperes által viselt lábbeli láttatni engedte-e a felperes fogyatékoságát vagy sem.

- [51] Az elsőfokú iratok szerint az elsőfokú bíróság a felperes keresetben foglalt bizonyítási indítványa alapján megkereste a Járásbíróságot a Városi Bíróság ügyszám1. számú ítéletének megküldése végett, a megkeresésre azonban a Járásbíróság közölte, hogy a kért ítéletet megküldeni nem tudja, mert azt selejtezték. Az elsőfokú bíróság 8/I. sorszámú végzésével erről a felperest tájékoztatta, és felhívta, hogy a Városi Bíróság ügyszám1. szám alatti ítéletét maga csatolja be. A felhívásnak a felperes az elsőfokú eljárásban nem tett eleget. Mindennek azonban a perben nem volt jelentősége, mert amennyiben a Városi Bíróság ügyszám1. számú ítélete rendelkezésre állna, az sem bizonyítaná azt, hogy az alperes részéről eljárásuk alatt tudomásuk volt a felperes fogyatékoságáról, és e tudomásuk ellenére rendelték el a felperes szabálysértési őrizetét.
- [52] A felperes fellebbezésében hiányolt, a Somogy Megyei Kormányhivatal szám5. iktatószámú irat beszerzésére az elsőfokú eljárásban nem volt szükség, annak tartalmát ugyanis a felperes által 12/1. sorszámon becsatolt szám6. ügyszámú, szám7 iktatószámú irat 2. oldala rögzíti. A szám6. ügyszámú határozat a felperes részére 2013. május 15-től megállapított rokkantsági ellátás további folyósításáról rendelkezett a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCV. törvény (Mmtv.) szabályai alapján, mert megállapította, hogy a felperes egészségi állapotában változás nem következett be. A fenti határozat ugyanakkor a felperes keresetében és fellebbezésében hivatkozott, a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény 4. § a) pontja szerinti fogyatékos személynek minősülés szempontjából megállapítást nem tartalmaz, illetve nem bizonyítja azt a tényt sem, hogy a felperes ilyen fogyatékoságáról az alperesnek a perbeli eljárása során tudnia kellett volna.
- [53] Mindezekre tekintettel a Szabs. tv. 71.§ (4) bekezdésére figyelemmel az elsőfokú bíróság azt helyesen állapította meg ítélete indokolásában, hogy az alperes eljárása a feni jogszabályhelyeket nem sértette meg.
- [54] A kereset elbírálásakor ugyanakkor az elsőfokú bíróságnak abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy az alperes a Szabs. tv. 73. §-ában szabályozott kényszerintézkedés, a szabálysértési őrizet alkalmazásával megsértette-e a felperesnek a Ptk. 2:43. § a) és b) pontjában nevesített személyiségi jogát. Az elsőfokú bíróság a kereset elutasítását azzal indokolta, hogy a szabálysértési őrizet elrendelése a jogszabályi előírások teljes körű betartásával történt, de az őrizet elrendelésének indokoltsága tekintetében nem vizsgálta a szabálysértési hatóság intézkedését.
- [55] A Szabs. tv.73. § (1) szerint a rendőrség szabálysértési elzárással is büntethető szabálysértés esetén a tetten ért eljárás alá vont személyt gyorsított bírósági eljárás lefolytatása céljából őrizetbe veheti. A tettenérésre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni akkor is, ha a szabálysértés helyszínéről elmenekült elkövetőt a rendőrség az elkövetéstől számított negyvennyolc órán belül elfogja.
- [56] Az (1c) bekezdés szerint az őrizetbe vétel feltételeinek fennállása esetén az őrizetet elrendelő szerv
- a) az elkövetett cselekmény tárgyi súlyának,
 - b) az elkövetés körülményeinek,
 - c) az eljárás alá vont személy személyi körülményeinek, valamint

d) az eljárás alá vont személynek a szabálysértés elkövetésének időpontját megelőző két éven belül történt felelősségre vonására vonatkozó adatainak mérlegelését követően dönt az eljárás alá vont személy őrizetbe vételéről.

- [57] A bírósági gyakorlat az Emberi Jogok Európai Bíróságának gyakorlatát is figyelembe véve töretlen abban, hogy a személyiségi jogok rendszerében kitüntetett helyet foglal el a személyes szabadság, amely kényszerintézkedéssel csak törvényben meghatározott, garanciákkal biztosított korlátozásnak vethető alá. A törvényesség követelménye kiterjed arra, hogy a korlátozásra jogszabályban meghatározott indokokból, jogszabályoknak megfelelő eljárásban kerüljön sor (Kúria Pfv.IV.20.042/2019/8.). Mindebből, valamint az Alaptörvénynek - a keresetben is felhívott - IV. cikk (2) bekezdés második mondatának helyes értelmezéséből egyaránt az következik, hogy a személyes szabadságot korlátozó kényszerintézkedés jogszerűségének vizsgálata nem szorítkozhat az irányadó eljárásrend betartásának ellenőrzésére. Az ezen túlmutató, a kényszerintézkedés elrendelésének indokoltságára kiterjedő érdemi vizsgálatnak pedig a rendőrség eljárása esetén egyik alapvető szempontja az Rtv. 15. §-ában megfogalmazott szükségesség és arányosság követelményének érvényesülése. (Kúria Pfv.20.837/2021/5.)
- [58] E körben a rendelkezésre álló bizonyítékok ellenére az elsőfokú bíróság tényállást nem állapított meg, így a bizonyítás eredménye okszerűtlennek minősül, ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást a Pp.369.§ (3) bekezdése a) pontja alapján a következőkkel egészíti ki:
- [59] A szám8.id előállítás végrehajtásáról szóló rendőri jelentés szerint az intézkedés során a felperes együttműködő magatartást tanúsított, vele szemben kényszerítő eszköz alkalmazására nem került sor. A felperes az általa aláírt nyilatkozatban egyebek mellett kijelentette, hogy a vele szemben alkalmazott személyi szabadságot korlátozó intézkedéssel/kényszerítő eszköz alkalmazásával kapcsolatban panasszal nem él. Az előállítás végrehajtásáról szóló parancsnoki vélemény és kivizsgálás megállapította, hogy az igazoltatás, a személyi szabadságában korlátozott személy átvizsgálása, az előállítás jogszerű, szakszerű és arányos volt. Aszám8.id. szabálysértési ügyben tett feljelentés szerint a felperes a szabálysértést elismerte, az ellene kezdeményezett szabálysértési eljárást tudomásul vette. A felperes meghallgatása során úgy nyilatkozott, hogy a cselekmény elkövetését megbánta.
- [60] A felperes igazoltatásakor a rendőri intézkedésnek alávetette magát, együttműködött, kirívó magatartást nem tanúsított, személyes meghallgatásakor nyugodtan, oldottan viselkedett (tanú1, tanú2, tanú3 tanúk vallomásai ügyszám2 jkv.)
- [61] A felperes pszichés megbetegedése miatt 1998 óta gyógykezelés alatt áll, pánikbetegség, depresszió, szorongásos személyiségzavar miatt. A perbeli szabálysértési őrizet a felperest pszichésen megviselte, az őrizet alatt nála pánikroham tünetei jelentkeztek, az őrizetbevétel után betegsége kiújult, életminősége romlott. (tanú4 tanú vallomása 25.P.20.385/2023/33. jkv.2.o., Ambuláns kezelőlap 1/4., tanú5 Név1 tanúk vallomásai ügyszám3. jkv.2-3.o.)
- [62] A felperes már a keresetlevelében hivatkozott arra, hogy az őrizetbe vételének elrendelésére nem lett volna szükség, az mérlegelés kérdése, annak kötelező jellegét semmi nem írja elő. Szükséges ezért ebben - az elsőfokú bíróság által figyelembe nem vett, de a felperes fellebbezésében ismételt felvetett – jogkérdésben való állásfoglalás.
- [63] Az őrizetbe vételről szóló döntés a Szabs. tv.73. § (1c) bekezdése alapján szükségszerűen mérlegelés eredményeként születik, amely azonban nem korlátlan, az ugyanis csak a szükségesség és arányosság alkotmányos követelményének korlátai között gyakorolható. [Alaptörvény 1. cikk (3) bekezdésére, a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (Rtv.) 15. § (1) és (2) bekezdése pontja.

- [64] A Rtv. 15. § (1) bekezdése szerint a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.
- [65] A rendőrkapitányság által elrendelt szabálysértési őrizet szükségességét és arányosságát nem a járásbírói jogerős határozat tartalmának, az abban alkalmazott szabálysértési jogkövetkezménynek a figyelembevételével kell megítélni. A rendőri cselekmények jogszerűségét ugyanis az adott intézkedés időpontjában és körülményei között kell vizsgálni, vagyis nem az jelenti a kiindulópontot, hogy utóbb az adott magatartást jogilag miként minősítették (Kúria Pfv.IV.20.639/2016/15.).
- [66] A fentiek alapján a másodfokú bíróság őrizetbe vételt tartalmi szempontból nem találta jogszerűnek, mert az megítélése szerint szükségtelenül és az eljárás törvényes céljához képest aránytalan sérelmet okozva korlátozta a felperes személyes szabadságát. A Szabs. tv.73. § (1c) bekezdésében felsorolt körülmények mérlegelése során ugyanis az alperes nem értékelte kellő súllyal, hogy az eljárás alá vont felperes a szabálysértést kezdettől fogva elismerte, ellenszegülést, kirívó magatartást nem tanúsított, az eljáró rendőrökkel mindvégig együttműködött.
- [67] A rendelkezésre álló bizonyítékok értékelése alapján megállapította továbbá a másodfokú bíróság azt is, hogy a felperessel szemben szükségtelenül alkalmazott őrizetbevétel a felperes egészségi állapotát hátrányosan befolyásolta, az őrizetbevétel a felperesnél pánikrohamot váltott ki, az őrizetbevétele után pedig a hosszú évek óta fennálló pánikbetegségében, illetve depressziójában rosszabbodás következett be.
- [68] Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság a Ptk.2:51.§ (1) bekezdés a) pontja alapján megállapította azt, hogy az alperes megsértette a felperes Ptk. 2:43.§ a) pontja szerinti egészséghez, és Ptk. 2:43.§ b) pontja szerinti személyes szabadsághoz fűződő személyiségi jogát azzal, hogy 2023. január 10-én 14:55 órától 2023. január 11-én 15.00 óráig szükségtelenül alkalmazott vele szemben szabálysértési őrizetet.
- [69] A Ptk. 2:52. § (1) bekezdése szerint, akit személyiségi jogában megsértenek, sérelemdíjat követelhet az őt ért nem vagyoni sérelemért.
- [70] (2) A sérelemdíj fizetésére kötelezés feltételeire – különösen a sérelemdíjra köteles személy meghatározására és a kimentés módjára – a kártérítési felelősség szabályait kell alkalmazni, azzal, hogy a sérelemdíjra való jogosultsághoz a jogsértés tényén kívül további hátrány bekövetkeztének bizonyítása nem szükséges.
- [71] (3) A sérelemdíj mértékét a bíróság az eset körülményeire – különösen a jogsértés súlyára, ismétlődő jellegére, a felróhatóság mértékére, a jogsértésnek a sértettre és környezetére gyakorolt hatására – tekintettel, egy összegben határozza meg.
- [72] A Ptk. 2:52. § (2) bekezdése alapján a sérelemdíj megítélhetőségének nem feltétele a sértettet ért „további hátrány bekövetkeztének bizonyítása”, szükséges feltétel viszont a Ptk. 2:52. § (1) bekezdése alapján a „sértettet ért nem vagyoni sérelem” léte. A sérelemdíj alkalmazásához szükséges a személyiséget ért nem vagyoni sérelem, amely testi vagy lelki változásokban, illetve a személyiséget körülvevő társadalmi, természeti környezetnek a személyiségre hátrányos megváltozásában manifesztálódhat (PJD2017. 3.). A sérelemdíjnak reparatív funkciója is van. E tekintetben a sérelemdíj alapvetően különbözik a személyi jogsértéshez fűződő objektív szankciók alkalmazásának törvényi feltételétől, amely pusztán a „jogsértés tényét” kívánja meg. Megdönthető vélelem szól amellett, hogy a személyiségi jogi jogsértés nem vagyoni sérelmet okoz a sértettnek. A vélelem megdőlését a bíróság a jogsértő személy bizonyítása alapján és köztudomású tények alapján is megállapíthatja.
- [73] Akit személyiségi jogában megsértenek, sérelemdíjat követelhet az őt ért nem vagyoni sérelemért. A sérelemdíj fizetésére kötelezés feltételeire alkalmazandó szerződésen kívül okozott kárért való felelősség szabálya alapján mentesül a felelősség alól a jogsértő, ha

bizonyítja, hogy magatartása nem volt felróható. (Kúria Pfv. IV. 22.202/2016. megjelent: BH2018. 13.) A perben az alperes eljárása felróhatóságnak hiányát nem bizonyította, az köztudomású tények alapján sem volt megállapítható.

- [74] A sérelemdíj egyik funkciója az okozott hátrány kompenzációjaként a jogsértő és a személyiségi jogában sértett személy relációjában kifejezett anyagi kárpótlás, másrésről a magánjogi büntetés a hasonló jogsértések megelőzése érdekében. (Kúria Pfv. IV. 20.464/2018. megjelent: BH2019. 268.)
- [75] Mindezek szem előtt tartásával a másodfokú bíróság megállapította, hogy az alperes fentiek szerint megállapított személyiségi jogot sértő eljárása következtében az alperes személyiségét nem vagyoni sérelem érte, az őrizetbevétellel köztudomásúan együtt járó hátrányokon – a személyes szabadság megvonásán, a szabad mozgás, a másokkal való kapcsolattartás korlátozottságán, a rendőrségi eljárással általában együtt járó lelki megterhelésen – túl a felperes pánikbetegsége talaján kialakult pániktünetek jelentkezése és elszenvedése, illetve a felperes betegségének az őrizetbevétel utáni rosszabbodása miatt. Mindezek mellett értékelte a másodfokú bíróság a sérelemdíj összecszerűségének meghatározása során azt is, hogy az alperes eljárása során a felperes személyes szabadsághoz és az egészséghez fűződő személyiségi jogát is megsértette. Az értékelt körülmények alapján a másodfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy a felperes keresetében igényelt sérelemdíj összege az elszenvedett személyiséget ért nem vagyoni sérelemmel a jelenlegi ár és értékviszonyok mellett arányban áll, ezért az elsőfokú ítéletet a Pp.383.§ (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, és a jogsértés megállapítására, valamint a sérelemdíj tőkeösszegének megfizetésére irányuló keresetnek is helyt adott, a késedelmi kamatfizetési kötelezettség tekintetében pedig elutasította a keresetet.
- [76] A sikeres fellebbezés folytán a felperes pernyertes, az alperes pervesztes lett, ezért a Pp.83.§ (1) bekezdésére figyelemmel mellőzte a felperes elsőfokú perköltségben marasztalását.
- [77] Pernyertessége esetére a felperes keresetében és fellebbezésében kérte ugyan az alperes perköltségben való marasztalást, de azt a Pp. 81.§ (1) bekezdésének megfelelően nem számította fel, ezért a Pp. 82.§ (3) bekezdése alapján a felszámítani elmulasztott költséget a javára nem lehetett figyelembe venni.
- [78] Az Itv. 62.§ (1) bekezdés f) pontja értelmében a felet illetékfeljegyzési jog illeti meg a személyek polgári jogi védelmével kapcsolatos perekben. A felperes által e rendelkezés ellenére tévesen előlegezett 96.000 forint elsőfokú eljárási illetéket ezért a felperes az Itv.80.§ (1) bekezdés f) pontja alapján igényelheti vissza a lakóhelye szerint illetékes állami adóhatóságtól.
- [79] Az alperes személyes illetékmentességére tekintettel a kereseti és a le nem rótt fellebbezési illeték a Pp. 102.§ (6) bekezdése alapján az állam terhén marad.

Pécs, 2024. december 13.

Dr. Zóka Ferenc s.k. a tanács elnöke, Dr. Hrubai Adrienn s.k. eladó bíró, Dr. Berki Csilla s.k. bíró